

تاریخ عثمانی انجمنی

مجموعہ سی

ایک آیدہ بر نشر اولنور. تاریخ عثمانیہ عائد مقالاتہ صحیفہ لرمز آچقدر. درج
ایدلیان مقالات صاحبنہ اعادہ اولنہ بیلور .

علمدار مصطفی پاشا (مابعد) افضل الدین
قہریس فتحی اوزرینہ وثیقہ لر صفوت
آینوروز تاریخچہ سی موسی کاظم
آفرہ دہ اخیلر حکومتی احمد توحید
احمد ثالث دورینہ دائر مادام مونته کونک مکتوبلری . احمد رفیق
خبرہ جی باشی احمد پاشا (بونوال) عارف
متفرقہ : قانوننامہ آل عثمان (ایکنجیسی) عارف

فیثائی و غروش

مرجعی — باب عالی تاریخ عثمانی انجمنی
ابونہ قیدی ایچون انجمنہ مراجعت اولنور (

انجمن عثمانی و شکرانی

طبعیتیش داندیش

۱۳۳۱

آنقره ده اخیلر حکومتی

آنقره آناتولینک قدیم ومهم شهرلرندن بریدر.

اسکندر کیر دورنده موجود اولدینی صحائف تواریحده مسطور اولان بوبلده نك اهمیتی رومالیرك كوچك آسیایه استیلارندن سوکره آرتمش وایمپراطور آوغوستوس زماننده شهر مذکور مبانی عالیله و آثار نفیسه ایله ترین واعمار ایدلش ایدی . مشار الیه ایمپراطور ایله روما ناملرینه انشا ایدیلن آنقره ده کائن قسماً خراب معبد قدیم ، صنایع عتیقه دن برامودج اولقله قالمایوب بالخاصه ایمپراطور قیصر آوغوستوسک وصیتنامه نك لاتینجه متنی و یونانجه ترجمه سنی زمانمزه قدر محافظه ایتمکله ده شهرت بولشد .

آنقره شرق ایمپراطورلقنه تابع اولدینی زمانده بعض وقایع تاریخیه نك محل جریانی اوله رق بر زمان قلیل حکمدار ایران خسرو پرویزك (دردنچی سنه هجریه یه مصادف ۶۲۵ سنه میلادیهنده) وبعده امویلرK [۱] (۴۴ سنه هجریه ۶۶۴ سنه میلادیه) ودها سوکره خلقای عباسیه دن

[۱] شارل تکیه کوچك آسیا نام اثرنده ۶۶۴ سنه میلادیهنده آنقره نك عربلر طرفندن فتح ایدلدیکنی قیدایدیور . Charles Texier : Asie Mineure . p . 488 . سنه مذکوریه مصادف ۴۴ سنه هجریه سنده خالد بن ولیدك مخدومی عبدالرحمن عاكر اسلامیه ایله بلادالرومه داخل اوله رق اوراده قیشلادقلرنی ابن جریر طبری (مصر طبی جلد سادس صحیفه ۱۲۱) وابن اثیر جزری (جلد ثالث صحیفه ۱۷۵) یازمقده ایهلرده فتح اولونان یرلرK اسملرنی یازمیورلر . اهل شامك عبدالرحمن بن خالد میل ایتمهلرندن خوف ایدن حضرت معاویه ابن اثال اسنده بر نصرانییه مشارالیهی تسمیم ایتدیردی و اوغلی خالدده ابن اثالی قتل اشدی . حضرت معاویه خالدی بر مدت حبس و بعده مقتولك دیتیاله رق تخلیه ایله دی . سنه هجریه ۴۶ . ابن اثیر جلد ثالث صحیفه ۱۸۰

هرون الرشید (۱۸۱ سنه هجریه) و معتصم ^[۱] (۲۲۳ سنه هجریه) دورنده عباسیلرک ید ضبطنه کچمش ایسه ده شرق ایمراطورلری ینه استرداد ایله مش ایدی . نهایه الامر روم سلجوقیلرینک اله کیردی . اما هانکی سنه ده اولدیغنه دائر صراحت بولامادم . برارالمق سلجوقیلردن اهل صلیب غصب ایتدی دیه ده برروایت ضعیفه وارد ^[۲] .

قونییه سلجوقی سلاطیندن قاج ارسلان ثانی حال حیاندی ممالکینی اولادی آرهنده تقسیم ایتدیکنده آنقره بی محی الدین مسعوده ویرمش ایدی . بو ذات سنه لرجه آنقره ده بیوک برادری سلیمان شاه جانیندن محصور قالدی . صوکنده حیاتی تحت امنیتده اولمق شرطیله تسلیم اولدی . فقط سلیمان شاه عهدینه وفا ایتیه رک مشار الیه مسعودی سعدای شهیدایه رفیق ایله دی . بو وجهله آنقره استقلالنی ضایع ایتدی ^[۳] .

کیخسرو اولک شهادتی متعاقب ۶۰۷ سنه هجریه سنده قونییه تختی کیکاوس اول جالس اولمش ایدی . مشار الیه ک خلفی و کوچک برادری علاء الدین کیقباد اول بیوک برادرینه عصیان ایتمش ایدی . کیقباد قیصریه جوارنده مغلوب اوله رق آنقره قلعنه تحصن ایتدی . اوچ سنه مقاومندن صوکره نهایت قلعه بی برادری کیکاوسه تسلیمه مجبور اولدی . بونی متعاقب دولت سلجوقیه نک انقراضنه قدر آرتق آنقره ده وقایع مهمه دن بر حاده ظهور ایتمه مشدر .

آنقره هانکی تاریخده سلجوقیلرک الندن چیقدی بوکا دائر بر صراحت تاریخیه دسترس اولامادم ۶۹۹ سنه سنده کیقباد ثالث حکمی جاری اولدیغنه دال اوله رق آنقره ده قزل بک ^[۴] جامعی منبرینک کتابه سی ^[۵] موجوددر .

[۱] ابن اثیر جلد سادس صحیفه ۵۳ و ۱۶۳ . معتصم آنقره دن صوکره عموریه بی Amorium ده ضبط ایتمش ایدی .

[۲] Charles Texier p. 488. c.II. [۳]

[۳] مسعودک باقر سکه لری معلوم ایدی . بومبای باش شهبندری محروق زاده جعفر بک قولکبوننده ۵۸۹ تاریخلی برکوش پاره سی ده وارددر .

[۴] سیف الدین امیر قزل سلطان کیکاوس اول دورنده اعظم رجال سلجوقیه دن ایدی . مختصر سلجوقنامه ابن بی بی صحیفه ۴۹

[۵] آل کریمیان کتابه لری خلیل بک تاریخ عثمانی انجمنی مجموعه سی جزء ۲ صحیفه ۱۱۳ . اخشابدن مصنوع اولان اشبو منبرک انقاضی موزة هاپونده در .

سلجوقیاردن صوکرہ آنقرہ ایلخانیلرک یدینہ کجیدی۔ غازان محمود، خدا بندہ محمد و ابوسعید ہادر ناملرینہ انکوریدہ مضروب کوش سکرلر موجوددر۔ حتی ابوسعید مسکوکاتندہ ہم انکوریدہ ہم دہ آنقرہ املاسی وارددر۔ ظن حقیرانہ بجه ایلخانیلر زمانندہ نفس آنقرہ شہرینک امور ادارہ داخلہ سی اخیار یدندہ ایدی۔

« اخیار طریق فتوتہ سلوک و عقد اخوت ایدن برزمرہ نک عنوانیدر۔ بونلر اناطولی ایچندہ بولنورلر و صوفیار مسلکنی التزام و حاللری ایچینیدن ستر ایدوب دائما عبادات و طاعات و ابنای جنسنہ امداد و اعانات ایلہ مشغول اولورلر ایدی [۱]۔ » بو طریقہ دائر «فتوت نامہ» اسمندہ برارده موجود اولدینی مسموعدر۔

ابن بطوطہ سیاحتنامہ سندہ اخیاردن و زاویہ لرندن و بونلرک مہمانپرورہ لکندن بحث ایدر [۲]۔ مومی الیہ آنطالیہ دن اعتباراً بروسیہ قدر کجیدی شہرلر دہ اخیار بولوندیقی یارار۔ بوندن آکلاشیلیورکہ سلجوقیلرک انقراضندن صوکرہ اہالی مغوللرک و اشرای سائرہ نک تسلطاندن مہما ممکن قورتولق ایچون طریق فتوتہ سلوک ایلہ عقد اخوتہ کثرتلہ رغبت کوسر مشلر۔ آنقرہ دہ کی اخلردن ۶۹۵ سنہ ہجریہ سندہ یتیش ایکی یاشندہ ارتحال دار بقا ایدن اخی حسام الدین حسین افندی مشایخ عظامدندر۔ مشارالہک مخدومی اخی شرف الدین محمدک تنظیم ایتدیرمش اولدینی شجرہ بر طومار عظیم اولہرق آنقرہ دہ اخی شرف الدین جامعندہ موجوددر۔ بروسیہ مبعوث سابق امرای عسکریہ دن طاہر بک افندی بک توصیه سیلہ بو طومار انجمنہ جلب ایدلش و صورتی استنساخ اولوندقدن صوکرہ محلہ اعادہ ایدلشددر۔ بو طومار دہ اخی شرف الدین محمدک نسبی بروجہ زیر حضرت حسینہ پیوستہدر :

اخی شرف الدین محمد بن اخی حسام الدین حسین بن سید شمس الدین

[۱] لغات تاریخیہ و جغرافیہ جلد ۱ صفحہ ۱۰۶

[۲] رحلة ابن بطوطہ مصر طبعی جلد اول صفحہ ۲۱۴

اخى يوسف بن اخى اسحاق بن اسماعيل بن سيد على بن عبدالله بن محمد بن الحسن الجعفرى بن محمد بن الحسين بن على بن محمد بن على بن موسى الرضا بن الامام جعفر الصادق بن الامام محمد الباقر بن الامام زين العابدين على بن امير المؤمنين الحسين بن الامام المسلمين وامير المؤمنين على بن ابى طالب .

مذكور طومارده اخى شرف الدين محمدك حسين ، حسن ، يوسف نامنده اوج اوغلى وبونلردن حسين وحسنك اولاد واحفادن بن بعضرينك اساميسى محرر ايسهده ترجمه حاللرينه دائر حرف واحد يوقدر. آنقره ده حكومت ايدن اخيلر بونلردن مى ايدى ؟ ياخود ديكر ذوات مى ايدى ؟ بويابده برقيده تاريخى بولامادم . اخيلر حكومتك طرز اداره سى نه وجهله ايدى ؟ شايدان تفحص وتدقيق اولان بومسأله حقنده ارباب وقوفك دريغ همت ايمه ملرى ومعلوماتلرى نشر ايله ملرى نياز اولونور .

آنقره ده اخيلرك حكومتى ۷۶۲ سنه سنه قدر دوام ايتدى سنه مذكو- رده ده آنقره داخل ممالك عثمانيه اوله رق محافظه سنه عساكر عثمانيه اقامه ايدلدى . بوقچه باعث اولان حالى ايجيه تيغن ايجون برازماضى يه ارجاع نظر اقتضا ايتكده در :

سلاجوقلرك دور انحطاطنده ايلخانلر طرفندن آناطولنك مهم موقعلرينه مغول لشكرى سوق اولونمش ايدى . بونلر زمانم عساكرى كجى اولمايوب چولوق چوجقلى برابر بولونور بر طاقم عشيرتلى ايدى . شهرلر كيرمزلر ، يايلاق وقيشلاقلرده قونار كوچرلر ايدى وطرف ايلخانندن منصوب روم والينك امرى تحتسده بولونورلى ايدى . منجم باشى احمد افنديك « جامع الدول » ده وشكارينك قرمان تاريخنده تحرير- لرينه نظر آقبائل مذكوره يدى بولوك ايدى كه بر بولو كى آنقره حواليسنده اقامت ايدرلى ايدى . ايلخان ابوسعيد بهادر ك ارتحالندن صوكره ممالك ايلخانيه ده حادث اولان هوج ومرج انساننده رئيسلى دولتشاه تقرر ايتمش ووفاتنده يرينه اوغلى بختيار ملك ناصر يرينه قائم اولمش ايدى . چاودار تانارلى اولماسى مأمول اولان بو بولو كك تا عثمان غازى زمانندن

برو ممالك عثمانیه به تجاوزاتی اکیک اولماش ایدی. اورخان عازینک دار آخرته ارتحانی و پادشاه نوجاه عثمانی سلطان مراد خداوندکارک روم ایلی به مرورینی طویان وزوال دولت عثمانیه به تشمیرساق ایدن آناتولی طوائف ملوکندن بمضلری چاودار و دیگر قبائلی ممالك عثمانیه بی غارته سوق ایتدیلر^[۲]. حضرت خداوندکار بو قبائلی تأدیب ایتدی. انجق ممالك عثمانیه نك بونلرک مضراتندن صیاتی ایچون آنقره قلعسنه لزوم مبرم وار ایدی. رأی پادشاهی ده آنقره نك ضبطی ایدی. اخیلر پادشاهک بو تصمیمنه آکاه اولونجه بالاخیار قلعیه بی تسلیم ایتدیلر. سلطان مروت شمارده اخیلرک حقلرنده مرحت و نوازش کوستردیلر. قلعیه عساکر عثمانیه اقامه اولندی و شهرده مأمور تمین ایدلدی. ادریس بدلیسی نك هشت بهشتدن^[۱] و روش وقایعدن آکلاشلدیفنه کوره اخیلر دولت عثمانیه علیهنده کی اتفاقه داخل دکل ایدیلر. بناء علیه اکثرکتب توارینجده اخیلرک علیهنده کی اتفاقه پیشوا کوسترلمه سی مقارن صواب اولماسه کرکدر.

احمد توحید

[۱] برروایتده روم ایلی به کچمیدن و روایت اخراده کچدکدن صوکره آنقره به متصرف اولان اخی و اعیان طاقیله طورغودلی و چاودار عشرتلرینک حدود عثمانیه به تعرضی خبر آلمش ایدی.

§ پادشاه روم ایلی نك محافظه سی حاجی ایل بکه تودیع ایدره ک کندیبی بکری بش یک قدر عکیره آنقره به یوریدی. چاودار و طورغودلی عشرتلی، سلطان مرادک اوزرلرینه یوریدیکنی استخبار ایدنجه آرسلان صداسی ایشتش و حوش کبی پیشگاه عزمنندن چکیلرک اطرافه طلاغلدیلر. اخیلر ایسه امکان مقابله کورمدکلری ایچون آنقره بی پادشاهه تسلیم ایدره ک جانلرینی قورتاره بیلدیلر. عثمانلی تاریخی کمال بک مرحوم جلد ۱ صحیفه ۲۵۴

[۲] هشت بهشت داستان اول از دفتر ثالث ادریس بدلیسی.

تاج التوارینجده خواجه سعدالدین افندی هشت بهشتک بو قصی همان عینا ترجمه ایتشدرد ج ۱ صحیفه ۶۸